

Landsbyerne på banen

Alene er vi blandt de mindste i landet –

*Udarbejdet i samarbejde mellem Landsbyrådet i Støvring Kommune,
Jørgen Krogh Hessellund og Landsforeningen Af Landsbysamfund ved Barbara Diklev*

Værkstedsleder

Jørgen Krogh Hessellund
Grobund Aps.
Majsmarken 1
9500 Hobro
98 31 00 00
www.grobund.com

Formand for Landsbyrådet

John E. Sørensen
tlf. 98 37 50 90
john.e.soerensen@mail.tele.dk

Pennefører

Barbara Diklev
98 56 93 93
barbar@lal.dk
Bogen er på www.lal.dk under
publikationer

Udviklingsværkstederne fandt sted fra
november 2004 til februar 2005
Når undtages forordets fotos, er alle fotos
fra de deltagende landsbyer.
Forsidebilledet er taget af Thomas Mørch
ved udviklingsværkstedet i Byrsted

Brugen af kortet på bagsiden er venligt
tilladt af kortcenter.dk i Naturgas Midt-
Nord, Brita Hjort.
Tak for hjælpen til Støvring kommune,
Troels Bjørn Hansen og Allan Nielsen.
Projektet blev støttet af
Indenrigsministeriets Landdistriktspulje,
Informationsmidlerne,
Spar Nord og Sparekassen Himmerland

Kort omtale om projektet til ministeriet**”Landsbyerne på Banen”**

v. Landsbyrådet i Støvring Kommune

I et samarbejde med Upland (nu Grobund Aps.), et lokalt konsulentfirma for udvikling i landdistrikter og med Landsforeningen Af Landsbysamfund ønskes udarbejdet en lille håndbog for metodisk identifikation og udvikling af lokale potentialer.

Målet med projektet er at medvirke til at flere bliver i stand til at deltage i de demokratiske processer og derfor i udvikling lokalt ved hjælp af de processer, der bliver brugt i Landsbyrådet i Støvring Kommune, et ret nyt landsbyråd fra 1. januar 2003.

Håndbogen tænkes udsendt til et repræsentativt udvalg af landsbyer i relevante kommuner.

Bogen vil også være at finde på www.lal.dk når den er færdig.

Opslagstavlehuset i Hjedsbæk

Gravlev elskende

August 2005.
Gregers Krabbe Friskolen åbner i Aarestrup

Børnenes fakler tændte bålet i Sørup.

Indhold

4 landsbybilleder Side 4

Forord – Anny Winther og John E. Sørensen Side 6

Kapitel 1: 1 To formål, to resultater. Side 8

Sammenligning mellem de to typer udviklingsværksteder: Det, som kommunen afholdt, og det, som Landsbyrådet afholdt.

Kapitel 2: Landsbyrådets udviklingsværksted Side 13

Udviklingsværksted, hvordan gør man? Arbejdsmetoden. De fire faser i et udviklingsværksted. Elementerne i Udviklingsværkstedet

Kapitel 3: Så kom landsbyerne på banen. Side 15

Udviklingsværksteder og opfølgning. Hvilke resultater?

Byrsted, Gravlev, Guldbæk, Hjedsbæk, Oplev, Sønderup, Sørup, Veggerby- Kirketerp, Aarestrup

Kapitel 4: Fra avisen om udviklingsværkstederne Side 23

Kapitel 5: Spørgeskemaer Side 26

Nr. Felding Borgerforening spørgeskema om bosætning

Vrads spørgeskema om købmandsforretningen og dens tillægsfunktioner

Foreningsundersøgelsen om problemer i foreninger

Initiativgruppen Lokalsamfund i Faaborg Midtfyn kommune: Spørgeskemaundersøgelse

Resumé Side 31

Engelsk resumé Side 31

Forord

Anny Winther

Landsbyrådet skaber fysisk og social udvikling.

Af borgmester i Støvring kommune og Rebild kommune fra 2007, Anny Winther

Et ønske fra såvel borgere som politikere om at oprette et Landsbyråd i Støvring kommune har været en rigtig og en god beslutning. Begge parter har haft brug for at sætte fokus på udviklingsmulighederne i landsbyer og i landområderne.

I et samarbejde fik vi lavet en landbypolitik og dermed vi fik aftalt spilleregler for et fremtidigt samarbejde og dialog. Samtidig fik vi øremærket en økonomisk pulje som skulle virke efter princippet "hjælp til selvhjælp" og uden alt for meget administrativt bøv. I

Politikerne blev hurtigt klar over at Landsbyrådets medlemmer var engagerede mennesker hver i deres lokalområde, og vi så effekten af, at der blev skabt gode netværk mellem forskellige foreninger i de enkelte landsbyer. Ideerne har sprudlet og udviklet sig til konkrete projekter, der blev sat i værk.

Landsbyrådets medlemmer viste hurtigt interesse for at "ville noget mere" og "ville noget sammen".

Derfor var det endnu en glædelig oplevelse at se hvordan projekt "Udviklingsværksteder i landsbyerne" forløb. Lokalt i ni landsbyer fik mange borgere anledning til at debattere fremtiden både på det visionære og konkrete plan. Jeg tror det var en styrkelse for det enkelte lokalområde og med til at skabe fælles identitet og socialt netværk. Landsbyrådets aktive medvirken samt de ideer der blev formuleret af deltagerne i udviklingsværkstederne, havde byrådet nytte af i forbindelse med udarbejdelse af Kommuneplanen. Byrådet oplevede også Landsbyrådet som aktiv medspiller i forbindelse med placering af Himmerlandsbyen, en "landsby" der skal bygges efter økologiske principper.

Landsbyernes og landdistrikternes udvikling vil også være et vigtigt emne når vi skuer ind i Rebild kommune. I løbet af 2006 skal vi beslutte den nye organisering af samarbejdet med repræsentanter for landsbyerne i Rebild kommune. Jeg ser frem til en god og konstruktiv dialog.

John E. Sørensen

Landsbyerne på banen

Af formand for Landsbyrådet i Støvring Kommune, John E. Sørensen

I tiden der er gået siden Landsbyrådets start i 2002 har vi konstateret øgede aktiviteter i Landsbyerne, ligesom samarbejdet mellem landsbysamfundene og kommunen har fundet et væsentlig bedre og mere konstruktivt leje. Ganske vist giver samarbejdet mere arbejde lokalt men initiativet med Landsbyrådet, og de midler der er kanaliseret der igennem, er også tænkt som en form hjælp til selvhjælp så den øgede arbejdsindsats må være at betragte som en særdeles positiv udløber af initiativet.

Det er Landsbyrådets opfattelse, at man gennem det forøgede fokus er med til at holde udvikling og aktiviteter i gang i de enkelte landsbyer, hvilket også tydeligt viste sig da vi i efteråret 2004 tog hul på serien af udviklingsværksteder, som er en rigtig god måde at få tingene frem på. Her får man de ting frem, som man brænder for i landsbyerne og man får skabt grobund for nye aktiviteter som der fra start er interesse for at arbejde videre med. Alt sammen ud fra tanker og idéer som kommer fra os selv.

Dermed får man også mulighed for at aktivere flere, fordi man hermed har mulighed for selv at påvirke projektet/opgaven lige fra start. Det er den slags der er med til at sætte gang i aktiviteter og foreningsliv, og det er helt sikkert, at de midler, Støvring Kommune har afsat til landsbyerne, til fordeling via Landsbyrådet, virkelig har gavnet.

Der er kommet kolossalt mange ting ud af de trods alt beskedne midler, i alt kr. 450.000 for de tre år. Det er svært at sætte direkte tal på hvor meget disse penge er værd i denne sammenhæng, men en faktor på 3 – 4 er ikke urealistisk.

At samarbejdet og dialogen mellem byråd og Landsbyråd i årene har udviklet sig fra i starten at være lidt famlende til nu at være både respektfuld og konstruktiv er særdeles positivt. Det betyder, at der nu er et anderledes fremadrettet syn på landsbyerne og deres roller i det hele taget.

Det skal blive spændende at føre denne udvikling videre i Rebild Kommune.

To typer af udviklingsværksteder for landsbyboere i samme kommune

Det er meget sjældent, at landsbyerne i en hvilken som helst kommune oplever, at der kommer direkte fokus på deres ønsker og at de bliver spurgt om, hvad de ønsker for deres fremtid. I Støvring Kommune kom to initiativer af den slags næsten til at falde over hinanden:

Samtidig med at Landsbyrådet sendte sin ansøgning til Indenrigsministeriets Informationspulje for at få støtte til at afholde udviklingsværksteder og lave nærværende bog, så holdt kommunen et noget mindre anlagt udviklingsværksted for alle landsbyer med henblik på at få den nye kommuneplan på plads.

Landsbyerne i Støvring fik på den måde chancen for at få deres meninger fundet frem to gange indenfor et år – ikke dårligt for dem! Der var forskel på formål, tid og antal inviterede, men i begge tilfælde gjaldt det for arrangementet, at man ville afklare, hvad beboerne syntes var vigtigst at tage fat på.

Der skulle komme en handlingsplan frem ved begge arrangementer. Den ene handlingsplan skulle bruges af kommunen, den anden af landsbyerne selv. Derfor kan der være grund til at se lidt på forskellene i de to arrangementer.

Tidspunkt og fremmøde

Støvring kommunes arrangement, med tegnestuen Svend Allan Jensen som tovholder, lå fra kl. 16 til 22 en tirsdag i juni 2004. 3-5 var inviteret fra hver landsby. Det var svært for børnefamilierne at deltage. Fra en landsby kom der da også kun én person. Landsbyerne

blev sat sammen tre og tre, så på den måde fik den enkeltstående person nogen at samarbejde med.

Landsbyrådet havde ni dage sat af, en til hver landsby og dens opland lørdage eller søndage, i november, januar og en enkelt i februar. Tovholder var Jørgen Krogh Hesselund fra firmaet Grobund i Hobro. Alle beboere i hvert område var indbudt. Det laveste antal fremmødte var 19 personer, det højeste omkring 60.

Formål

"Støvring kommune ønsker i forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2005 bl.a. at sætte fokus på den fremtidige udvikling i landsbyerne. Derfor vil vi gerne invitere ... til et dialogmøde, hvor 3-5 repræsentanter fra byen kan medvirke til at afdække de enkelte landsbyers kvaliteter, potentialer og udfordringer, samt udarbejde en "handlingsplan" for landsbyen.

.....Vi forventer at deltagerne fra din landsby forbereder sig til dialogmødet, så der kan gives et lille oplæg fra landsbyen som indledning.."

Kommunens dagsorden var at få noget at vide, som man kunne bruge til Kommuneplanen.

Landsbyrådet fokuserede på landsbyernes egen udvikling, en afklaring af, hvor interessen ligger for at gøre en fælles indsats.

Hjedsbæk "forsamlingshus"

Fra Oplev forsamlingshus

Landsbyrådet inviterede under titlen **Landsbyernes Fremtid**

med dette program for dagen:

- Landsbyen i dag – De gode historier og oplevelser skal fortælles!
- Hvad skal der ske med landsbyen i fremtiden?
- Hvordan kan vi gøre landsbyen til et bedre sted at bo?
- Hvordan får vi ført vore visioner ud i livet?

Mødestederne for Landsbyrådets udviklingsværksteder

– der hvor intet var, har man skaffet det meget vigtige samlingssted selv. Derfor forskelligheden.

Byrsted - "Brugsen" (nedlagt brugs, mødested nu)

Gravlev - Forsamlingsalen ("nøgle-forsamlingshuset" i Gravlev)

Guldbæk - Friskolen (mødested og kraftcenter i Guldbæk)

Hjedsbæk - Suldrup skole (folkeskole)

Oplev - Festlokalet (privat ejet lade, fælles istandsat mødested)

Sønderup - Forsamlingshuset (alm. Forsamlingshus med vært)

Sørup - Forsamlingshuset (alm. Nøgle-forsamlingshus)

Veggerby - Kirketerp Skolen (folkeskole)

– her foregik kommunens udviklingsværksted også.

Aarestrup – Skolen (dengang folkeskole, nu Gregers Krabbe Friskole).

Landsbyernes styrkesider nævnt ved S1: Kommunens og ved S2: Landsbyrådets udviklingsværksteder

F: Fysiske, faktiske forhold. B: Borgerskabte foreninger og andre bløde værdier
Indbyggerantallet er baseret på optælling af husstande indenfor "bygrænserne", ikke med opland.

Byrsted - 85 indb.

S1: ingen.

S2: B: Borgerforening med visioner, Stor opbakning, Godt naboskab, Fællesskab, Frivilligt engagement, Tryghed.

Gravlev - 63 indb.

S1: F: naturskøn beliggenhed.

S2: F: Natur, Beliggenhed, B: Gymnastikforening, Koret, Alle aldre med, Tolerance, Handlekraft, Gode mennesker, Godt netværk/naboskab, Åbenhed, Nabo-hjælp, Tryghed.

Guldbæk - 428 indb.

S1: F: Friskolen.

S2: F: Naturen, Friskolen, Eget vandværk m. godt vand, Tennisklub/-bane, Travheste træ-

ningscenter, International ridebane, Bredden af boligudbud,
B: Borgerforeningen, "Erling", Fællesskabet.

Hjedsbæk - 98 indb.

S1: F: Naturskøn beliggenhed

S2: F: Vandværket,

B: Cykelklubben, Borgerforeningen, Sammenhold, Fællesskab, Nærhed, Omsorg, Godt naboskab, Nabohjælp

Oplev - 55 indb.

S1: F: Branddammen.

S2: F: Naturen/dyrelivet, Thingbæk Kalkminer, Festlokalet, Petanquebanen, Flagalléen, Hjemmesiden

B: Sammenhold, Omsorg, Nabohjælp, Fællesskab, Fælles ansvarlighed, Opbakning, Åbenhed, Gæstfrihed, Forskellighed, Tolerance, Tryghed.

Sønderup - 548 indb.

S1: F: Forsamlingshus, FDF m. eget hus,

B: 7 foreninger, Opbakning til skolen, Stigende børnetal, Fin forældreopbakning, Spis-sammen-aftner, Godt sammenhold.

S2: F: Skolen med moderne pædagogik og inspirerende leder, Legepladsen, Driftigt forsamlingshus, Gymnastiksalen, Flagallé, Hjemmeside,

B: Legestuen, Sang, Sammenholdet i byen, Skiltning ved arrangementer, Stor opbakning, Blanding af generationer, Nærheden, Godt naboskab.

Sørup - 386 indb.

S1: F: Flere arbejdspladser end beboere.

S2: F: Naturen, Forsamlingshuset, Kirken, Skolebussen, Industri/arbejdspladser, Nær ved motorvej, Mange busforbindelser, Gode dagplejere,

B: Legestuen, Borgerforeningen, Idrætsklubben, Mange børn og unge med godt sammenhold, Godt naboskab (tryghed og nærhed),

Veggerby/Kirketerp - 797 indb.

S1: F: Skole, Forsamlingshus, Kirke, B: Idrætsforening, FDF.

S2: F: Naturen, Skolen, Kulturhuset, Børnehave, B: Idrætsforeningen, FDF, Engagement – især med nyt, Fælles front mod fjendebillede, Sammenhold mellem foreninger, Bredt foreningsliv, Godt naboskab.

Aarestrup – 552 indb.

S1: F: Grønne områder, Nær til skov, Lokalt erhverv,

B: Idrætsforening, Spejdere, Borgerforening, Plan for Himmerlandsbyen, alternativt byggeri i åbent land

S2: F: Naturen, Nærbutikken, Forsamlingshuset, Informationshjørnet,

B: Sankt Hans med stor opbakning, også udefra, Opbakning til friskole og til arrangementer, "Bodille", Handlemuligheder fordi – vendes til +, Naboskab, Sammenhold, Levende landsbysamfund

Af denne korte oversigt over, hvad der blev sagt om egen landsby ved de to forskellige møder kan man se, at der er stor forskel på hvad der kommer frem ved det første arrangement, S1, som kommunen organiserer, og ved det andet, S2, som Landsbyrådet organiserer. Kun tre landsbyer holder fast i stort set samme styrkesider ved begge arrangementer, de tre skolebyer.

I S1 er det kommunen, som gerne skal gå fra dette fyraftensmøde med konkret viden om, hvad man gerne vil have gjort lokalt.

Nogle landsbyrepræsentanter føler sig derfor ikke kaldet til at finde en hel masse herligheder lokalt, når det drejer sig om fremtidens kommunale planlægning af landsbyerne, S1. De ved derimod godt, hvor problemerne og visionerne er, og de skal meldes klart ud til kommunen – "Er det ikke nu vi bliver hørt? Er det ikke formålet med mødet?" – kan man næsten læse ud af listen. Den korte tid og det, at så få mennesker (1 -5) bliver bedt om at udtale sig på hele landsbyens vegne kan også have spillet ind.

Når landsbyerne mødes med egne aktive engagerede medborgere og har en hel dag foran sig, er det en anden sag. Der er lange lister under S2 med faktiske forhold, F, og med bløde værdier, B, her hvor alle ved, at

Hjedsbæk i fugleperspektiv

en udvikling vil kræve egen indsats. Det er jo med afsæt i disse styrkesider i landsbyerne, at vi kan komme videre, selv.

På samme måde er der stor forskel på, hvad resultaterne bliver af de to arrangementer. Der efterspørges resultater af forskellig slags. Det bør man huske, når man gennemlæser listen over resultater, som kommer herefter i kort form. Landsbyernes egne udviklingsværksteder vil få en mere tilbundsående gennemgang i kapitlet om dagene med Landsbyrådets udviklingsværksteder, ledet af Jørgen Krogh Hessellund.

Resultaterne af udviklingsværksted 1, med kommuneplanlægning som formål og 2, Landsbyrådets indsats for at sikre vedvarende udvikling lokalt. De kaldes her R1 og R2. Her som før er der to typer resultater, K, som drejer sig om Kommunens eller anden offentlig myndigheds indsats, E, som drejer sig om Egen indsats og E/K for indsats som sker i samarbejde.

R1: Byrsted er sammen med Veggerby, Hjedsbæk og Sønderup. Det er et samlet resultat, som gives her:

E/K: et udendørs samlingssted, et tingsted. Grønt areal med bæk og grill. Primitiv overnatningsplads i Horsdalen med bålplads. Legepladser.

R2: Byrsted: 5 arbejdsgrupper nedsættes: E: 1. Legepladsen/tingstedet. 2. Aktiviteter. 3. Byen/PR. E/K: 4. Byforskönnelse, 5. Trafik/stier

R2: Veggerby/Kirketerp: 2 arbejdsgrupper nedsat: E:1. Udvikling af byen, 2. Stier R2: Hjedsbæk: 4 arbejdsgrupper nedsættes: E: 1. Mødested/kroen, 2. Søområdet, 3. Byforskönnelse/rekreativt område, 4. Byen R2: Sønderup: 5 arbejdsgrupper nedsættes: E: 1. Park, Stisystem, 2. Børn, unge, skolen m.v., 3. Aktiviteter, E/K: 4. PR/kommunikation, 5. Aktiviteter

R1: Gravlev er sammen med Aarestrup og Oplev. Det er et samlet resultat som gives her:

E: netværk mellem landsbyerne for at styrke sammenhold og lokale aktiviteter samt for at udnytte fælles faciliteter.

K: Offentlig transport mellem landsbyerne. Nybyggeri efter lokale behov og ønsker. Lokalt nødhjælpsberedskab. Naturcykelstier og alm cykelstier i området for at få adgang til naturen, sikre transportveje og for at forbinde landsbyerne.

E/K: Lokal forskønnelse og belysning.

R2: Gravlev: 2 arbejdsgrupper nedsættes: E: 1. Multihus, 2. Byen, Hjemmeside, E/K: Lokalplan,

R2: Oplev: 4 arbejdsgrupper nedsættes: E: 1. Boliger og erhverv, 2. Byforskønnelse, 3. Byen/PR, E/K: 4. Trafik.

R2: Aarestrup: 6 arbejdsgrupper nedsættes: 1. skoven/naturen, 2. Arrangementer, 3. Anlægget/Andedammen, 4. Multihus, 5. Skolen og Forsamlingshuset, K: 6. Transport/trafik

R1: Guldbæk er alene:

K: Den overordnede plan skal sikre organisk og bæredygtig udvikling, ikke udvikling på baggrund af enkelte lodsejeres ønske om at udstykke i egen interesse. Tilfredshed med den gamle kommuneplan, utilfredshed med at den ikke overholdes helt. Krav til parcelstørrelser i planlægningen. Flere ønsker om planlægning af bestemte områder. Man ønsker ingen mulighed for dispensation til byggeri i fredskov, skovområder og på højt beliggende områder. Etablering af stiforbindelser mellem de bebyggede områder. Trafiksikre cykelstier.

E/K: Etablering af medborgerhus, gerne i samarbejde med friskolen.

R2: Guldbæk: 5 arbejdsgrupper nedsættes: E/K: 1. Rekreativt/stier. E: 2. Aktivitetssted. 3. Byen/PR, E/K: 4. Trafik/gadelys, 5. Bæredygtig byudvikling.

R1: Sørup er alene:

K: Cykelsti. Høringsret ved lokalplanlægning før offentliggørelse. Børnehaven, Grønt område. Orden på misligholdte virksomheder og skrammelpladser. Bybusforbindelse ønskes. Nedrivning af nedlagt erhvervsjendom. Offentliggørelse af det Grønne Råds redegørelse for stier og markveje i kommunen, fordi det

er et problem at veje og stier forsvinder.

R2: Sørup: 4 arbejdsgrupper nedsættes: E: 1. Rekreativt/børn, 2. PR for byen, 3. Byen – visioner for Sørup E/K: 4. Trafik og stier

Udviklingsværkstederne gav klare resultater begge gange. Kommunen fik en liste så lang til at bruge til sin kommune- og lokalplanlægning på sit fyraftensmøde, og Landsbyrådets udviklingsværksteder betød 2-6 arbejdsgrupper i hver landsby.

Den store forskel er også, at kommunens møde gav en masse jobs til kommunen – så godt som alle til Teknisk Forvaltning, sådan som man kunne have forventet, og landsbyernes dage fik til resultat, at en masse borgere blev deltagere i deres egen landsbys udvikling. I R1 dominerer jobs til kommunen med enkelte samarbejdsprojekter og nogle egne initiativer. I R2 er det egne initiativer, som dominerer med roller til kommunen i samarbejde med eller på opfordring af landsbyerne. Der er endda tænkt på amtet i forskellige forbindelser.

Med denne korte gennemgang af styrkerne og resultaterne ved de to forskellige typer udviklingsværksteder står det klart, at der kan opnås resultater ved denne fremgangsmåde.

Landsbyrådets Udviklingsværksted

Udviklingsværksted og fremtidsværksted, hvordan gør man?

Udviklingsværkstedet er en metode til at sikre sig fælles engagement og ejerskab til de ting, der sker i landsbyen. I hverdagen er man engageret hver for sig i sit. De, der arbejder i idrætsforeningen, tænker på fodboldbaner og renovering af klubhuset. Bestyrelsen bag forsamlingshuset er optaget af at skabe bedst mulige rammer for byens sociale og kulturelle aktiviteter. Skolebestyrelsen har fokus på skolen og børnene. Nogle er slet ikke i foreninger og nogle er måske lige flyttet til landsbyen. Derfor er der behov for med jævne mellemrum at mødes om emnet "Landsbyens fremtid."

Det er vigtigt at være opmærksom på, at deltagerne denne dag bliver blandet i forhold til alder, foreningsbaggrund, kendskab til hinanden osv. Jo større spænd der er mellem deltagerne, jo bedre bliver diskussionerne og dermed også mulighederne for at komme med nye spændende tiltag til at fremme landsbyens liv.

Arbejdsmetoden

Udviklingsværkstederne arbejder efter "timglas metoden". Trådene samles, der laves en status. En god måde er her at fortælle de gode historier og oplevelser for hinanden. På den måde tages der udgangspunkt i det, der allerede er en succes.

Nye fælles visioner / projekter formuleres for lokalsamfundet, ligesom der udarbejdes handlingsplaner for at føre projekterne ud i livet.

I løbet af et udviklingsværksted kommer alle til orde. Hele forsamlingen deles op i mindre grupper, som taler om det samme emne. Bagefter præsenteres sammendrag af det, der blev sagt fra alle grupperne for hele forsamlingen.

Dagen slutter med at ideerne står klar til at få sat navne på af dem, der nu synes den ide er god. Når det hele er forbi, har man haft mulighed for at luften sin egen ide og man kan se, om andre syntes om den. Det er blevet afklaret, om den er en af de ideer, der skal arbejdes videre med.

Samtidig er der blevet snakket om så meget andet, om hvad der er godt ved stedet, hvad der generer udviklingen, indsatsområder, som står begrædeligt stille og der er nævnt personer, som kunne tænkes at støtte forskellige former for udvikling og givet gode råd om hvor man kan finde hjælp eller penge. Det er ikke underligt, at netop landsbyer godt kan lide denne form for afklaring af det, der skal være den fælles fremtidige indsats.

(foto ind her PB210036 tekst: Byrsted Udviklingsværksted)

De fire faser i et udviklingsværksted

1. Landsbyen i dag – De gode historier og oplevelser fortælles!

20 min. i grupper. 25 min. i plenum hvor mødelederen skriver op på stor planche.

Opsamling: Hvad er vore styrker og ressourcer – mødelederen skriver.

2. Hvad skal der ske med landsbyen i fremtiden?

40 min. i grupper – ikke detaljer, men de store linjer, ingen negative kommentarer!

"Café-besøg", ca. 15 min. til at gå rundt og høre hvad de andre har talt om.

Derefter laves hovedoverskrifter for landsbyen på plancher.

Frokost. 45 min.

Imens organiserer mødelederen plancherens indhold i hovedoverskrifter.

Jørgen Krogh Hessellund på banen i Byrsted.

3. Hvordan kan vi gøre landsbyen til et bedre sted at bo?

Nu vælger man ud fra overskrifterne det emne, man vil arbejde videre med (2-6 emner var det her). De nye arbejdsgrupper har så ca. 1_ times intenst arbejde.

Der laves en handlingsplan for hvert punkt.

Handlingsplan i kort skema:

Emne, Kontaktperson, Dato for udførelse.

4. Hvordan får vi ført vore visioner ud i livet? Her bindes sløjfen.

Ca. 1 time. Her fortæller deltagerne de andre grupper om hvad planerne er.

Næste mødedato fastsættes, og arbejdet følger handlingsplanen.

En forening eller person vælges til overordnet at koordinere og fremme processen, så der sker noget.

Elementerne i et udviklingsværksted/fremtidsværksted/dialogmøde

Et tidsrum på 4-8 timer til at fordybe sig i problemstillinger og muligheder. Det er vigtigt, at der er tid og rum til at få talt om de gode ideer og løsninger. Processen sådan en dag er utrolig vigtig for byens ve og vel. Her mødes man om fælles overskrift og interesse, hvor landsbyen gøres til et endnu bedre sted at bo og flytte til!

En dygtig, venlig leder af udviklingsværkstedet, som kan fremme samtalen blandt deltagerne og styre processerne.

Et bredt oplæg, som understøtter formålet med udviklingsværkstedet og viser vejen mod noget brugbart.

Det kan nogle gange være en fordel at tage udgangspunkt i noget konkret, f.eks. "Hvad skal vi gøre med forsamlingshuset, når det lukkes pga. manglende opbakning".

Det er også vigtigt, at alle de praktiske ting er på plads f.eks. lokale, fortæring og tekniske hjælpemidler.

Så kom landsbyerne på banen

Udviklingsværksteder og opfølgning

Der blev i Støvring holdt ni udviklingsværksteder, et i hver landsby, med identiske oplæg og udgangspunkter og med samme leder af alle værksteder, Jørgen Krogh Hessellund.

November 2004, 4 dage: 13. Aarestrup, 14. Gravlev, 20. Veggerby, 21. Byrsted

Januar 2005, 4 dage: 8. Sønderup, 9. Oplev, 15. Guldbæk, 16. Sørup.

Februar 2005 1 dag: 5. Hjedsbæk

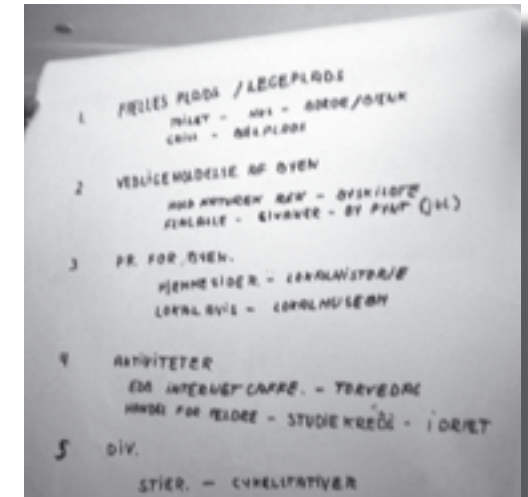
Efter udviklingsværkstederne sendte tovholder Jørgen Krogh Hessellund referat til hver landsby, så de havde samling på ideer og konkrete planer. Referaterne var således også landsbyernes egne idekataloger. Bagest i idekataloget var så handlingsplanerne for de udvalgte indsatsområder. Kataloget kan på den måde være med til at fastholde de fælles visioner og med tiden få dem ført ud i livet.

"Efterfølgende er det vigtigt, at der finder en koordinering sted mellem resultaterne af visionsmøderne/udviklingsværkstederne og allerede eksisterende beslutninger og aktiviteter.

Resultaterne af hvert eneste udviklingsværksted var et fælles produkt, som det er nødvendigt at hjælpes med at få ført ud i livet lokalt. Derfor opfordres alle til at følge op på hinandens handlingsplaner," fastslog Jørgen Krogh Hessellund.

Hvilke resultater kom fra udviklingsværkstederne?

I alle landsbyerne var der resultater og handlingsplaner, men det er slet ikke alle steder, man er kommet særlig meget videre end til planerne. Det virker som om de mindste landsbyer er dem, der har haft størst fornø-

Byrsted Slagplan

jelse af at få lavet en handlingsplan. Her følger en gennemgang og beskrivelse af hvad der er sket siden fremtidsværkstederne i det omfang, det har været muligt at få viden om det.

Byrsted

Byrsted med sine 85 indbyggere har været en af de mest aktive landsbyer siden november 2004, hvor deres udviklingsværksted blev holdt.

I Byrsted vedtog man at lave en hjemmeside som en af de ting, der kunne være med til at skabe synlighed for Byrsted og give PR til landsbyen. Siden er god, klar og informativ. Det virker som om siden tjener sit formål.

Byrstedes geografi og formålet med hjemmesiden står på forsiden:

"Velkommen

Byrsted er en landsby i Himmerland - beliggende midt imellem Støvring & Nibe, lidt sydvest for Aalborg.

Vi vil her på siderne give en præsentation af byen, og de aktiviteter der foregår i Byrsted, siderne er samtidig et samlingspunkt for

byens borgere, med kalender, nyheds arkiv, debat, og mange andre funktioner.

Vi vil gøre det til et aktivt websted, hvor byens borgere kan søge information de står og skal bruge lige her og nu omkring byen."

Her er et af de emner, der behandles på hjemmesiden nu, den er i gang. Det der fylder mest, er:

Tingstedet

Tingstedet vil blive byens nye samlingspunkt, med legeplads for børnene, og mulighed for fælles grill for byens borgere.

Det er i øjeblikket under "oprettelse", idet at der kun er sået græs på området indtil videre.

Det er ment som en erstatning for vores gamle legeplads ude på den gamle sportsplads, således at byens unger ikke skal gå så langt for at komme på en legeplads

Mere info vil komme som arbejdet med Tingstedet skrider frem.

Tingstedet, samlings- og legeplads.

Dato 2005-06-13 Indsendt af : Byrsted Borgerforening

Hvem vil lave hvad ? På vor fælles samlingsplads.

Bestyrelsen har besluttet at invitere specielt dem der meldte sig under udviklingsværkstedet, men også alle andre interesserede af byens borgere til et møde på Tingstedet lørdag d. 18. juni kl. 10:00 til ca. kl. 12:00. Vi vil så i fællesskab gennemgå hvad vi skal have lavet af borde, bænke, grillsted, flisebelægning, petanquebane og boldbane m.m., faktisk de fleste aktiviteter der ikke kræver godkendelse.

Det egentlige legepladsareal vil der blive indkaldt til borgermøde om i august måned (se nedenfor), da der stadig er flere uafklarede punkter.

I Debatten på hjemmesiden kan man se, at et er et søkort at forstå, et andet skib at føre – eller som her: et er at have en god ide, et

Byrstedstenen

andet at få den igennem tilladelsesjunglen:

Allan Madsen, kasserer i Byrsted Borgerforening skriver til alle fra d. 28. november 2005:

"Jeg ved dårligt hvor jeg skal begynde, da vi er løbet ind i den ene skuffelse efter den anden.

Der gælder meget eksakte regler for legepladser, og disse skal overholdes hvis ikke bestyrelsen skal kunne stilles personligt til regnskab for eventuelle skader, og for at kunne forsikre sig ud af ansvaret, skal en hel masse krav tilgodeses.

Vi kan IKKE købe et gyngestativ hos Bilka eller lign., det skal formentlig være et gyngestativ til mellem 20.000,- og 50.000,- kr. der skal opsættes, I Skørping er der for et par år siden etableret en legeplads til 380.000,- bestående af, så vidt jeg husker, 2 gyngestativer en vippe og et legehuse i en stor sandkasse, det sætter det hele lidt i perspektiv, gør det ikke? det var et boligselskab der etablerede det.

Vi ansøger om en byggetilladelse til legepladsen. Ja det er rigtigt en byggetilladelse !!!!!

- og en zoneplansdispensation, da området ligger i landzone!!! Nu er der nabohøringer og annoncering i avisen før byrådet kan meddele den."

Der er i mellemtiden gravet 40 kbm jord af området, kørt 34 kbm stabilgrus på, som er vibreret, og endelig kørt 10 kbm stenmel på, som også er delvist planeret og vibreret. Der

Gravlev udsigt

ligger 10 kbm. sand ude ved vejen og der ligger 32 kbm fliser inde på området, som skal lægges i de 2 lommer ved arealet med stenmel, ligesom der er indkøbt 200 m kabel til opsætning af 5 lamper.

Da vi løb ind i alle de problemer med etableringen af legepladsen, besluttede bestyrelsen at annullere august borgermødet, da vi havde et godt udgangspunkt i referatet fra udviklingsværkstedet."

Det lyser ud af hele debatten (ikke bare Allans indlæg), at ingen havde troet, det kunne være så svært at få en legeplads stillet op, når man havde pladsen til den...

Oveni arbejdet med legepladsen har man fået sat sin Byrstedsten op midt i byen med billede af Birger, som slog sig ned på stedet i bronzealderen. På byrådets besigtigelsestur blev den indviet af borgmester Anny Winther. Se Leif Niensens artikel om Landsbyer i Rebild Kommune her efter.

Gravlev

Gravlev har 63 indbyggere indenfor landsbyens grænser. På udviklingsværkstedet i november 2004 blev to emner valgt ud til videre bearbejdelse i arbejdsgrupper. En om multihus og en om byens foreningsliv, hjemmeside og lokalplan. Det blev taget op på møde i Gravlevsalen i marts 2005: Muligheden for sammenlægning af GIF og Foreningen bag forsamlingsalen, Salen og muligheden for et nyt Borgerhus/Multihus. Hvad angår sammenlægning af de to foreninger vil det ikke give problemer m.h.t. tilskud fra DGI.

Man mener, at det er bedst at afvente og se, hvad der sker m.h.t. nyt borgerhus.

Gravlev ligger på vest- og østsiden af Hovedvej 10 med udsigt fra kirkegården til Rebild Bakker. Et fantastisk smukt sted er Gravlev. I Gravlev har man i den gamle skole sit forsamlingshus, Forsamlingsalen. Der holdt Gravlevs borgere udviklingsværksted for et år siden. (Måske var både Hans Kirk

og Egon Olsen med – de er i hvert fald nogle af de 139 medlemmer/aktionærer i Forsamlingshallen! Helt sikkert nogen andre end forfatteren og bandelederen, men alligevel!) Den ligger på den anden side af hovedvejen, noget væk fra landsbyen selv.

Skov og Naturstyrelsen, SNS, synes også, Gravlev er et sted, hvor skønheden i landskabet skal eksistere i mange år endnu. Derfor gik de for ti år siden i gang med at forberede retableringen af Gravlev Sø. Et udviklingsprojekt, som ligger i hænderne på andre end borgerne. Fredningsnavn og Naturklagenævnet har været med i projektet, og med udstedelsen af den endelige fredningsserklæring regner SNS nu med, at projektet kan være færdigt i 2006-2007.

Guldbæk

Guldbæk har 428 indbyggere og sin friskole, som helt sikkert engagerer en del af de voksne. Der blev dannet 5 arbejdsgrupper!

Tre af arbejdsgrupperne er ikke kommet i gang.

Borgerforeningens formand beskrev det på denne måde: "Sandheden er vel at der ikke sker ret meget efter afholdelse af fremtidsværkstedet - ikke andet end de tilbagevendende begivenheder/arrangementer som borgerforeningen arrangerer, Sct.Hans bål, Juletræstænding, svampetur..."

Arbejdsgruppen som skulle lave ridesti, kom i gang, men stødte på for mange naboprotester til at det kunne realiseres – i hvert fald i det tempo, som man havde drømt om.

Lokalplangruppen har klaret et par ting: Fredskov udstykning forhindret, Ældreboliger er på vej et af de steder, man selv ønskede i Guldbæk.

Hjedsbæk

Hjedsbæk har 98 indbyggere.

Der blev dannet 4 arbejdsgrupper.

Jette Due Mogensen skriver status: Sidste nyt fra Hjedsbæk, december 2005 Vi har netop afsluttet og indsendt regnskab på

vores 2 bevillinger i dette Landsbyråds år.

Vi fik bevilliget 2000 kr. til gangsti/trædebro og 6000 kr. til svanesikring ved Hjedsbæk sø.

Gangsti/trædebro: der er indkøbt materialer til 2 "broer", som laves af telefonpæle lagt ned over åløbet, dette beklædes med træ og herpå sættes trådnet, så de ikke bliver for glatte at passere.

Så bliver der sat gelænder op til støtte i den ene side af broen.

Stien kommer til at være 3-4 km. lang og går gennem Hjedsbæk skov ud i mosen og på turen skal man så over en å. Et andet sted er der vådområde og her laves ligeledes en bro.

Der bliver på hele turen sat 3 bænkesæt op, så man kan hvile benene og nyde udsigtspunkterne i vores skønne natur.

Svanesikringen: Der er arbejdet med maskiner omkring søen i tre dage i uge 48.

Den første gravemaskine kunne ikke køre i det 2 m dybe mudderlag, hvor opgravningen af sivbevoksningen skulle ske. Næste dag blev der fremskaffet en ny, større gravemaskine med en længere gravearm, faktisk 17 m gravearm. Så kom der gang i sagerne.

Vandet var delvist lukket ud af søen, der blev faktisk lukket så meget ud, at vandoverfladen var ca. 60 cm lavere end normalt. Hele arbejdet skulle foregå med forsigtighed, så der kun blev fjernet siv og anden bevoksning fra søkanten. Samtidig fik Hjedsbæk vandværk sikret deres vandledning, som er nedgravet i bunden af søen. Den var blevet skubbet helt op i overfladen af al bevoksningen.

Forhistorien er, at der har været en længelevende sagsbehandling i gang, før startskuddet kunne gives. Vi har haft kontakt med Viborg skovridder Christian Als, Hedeselskabet, Teknisk Forvaltning i Støvring og skovfogeden i Hjedsbæk, som skulle stå for tilsynet under selve arbejdet.

Der har været meget velvillighed fra alles side, og et godt samarbejde.

Hedeselskabet er meget interesseret i et senere samarbejde omkring oprensning af hele søen. De har ikke midler som kan afsættes direkte til dette formål. Men vil gerne være med i et samarbejde, hvis Hjedsbæk Borgerforening skaffer midler til dette formål længer ud i fremtiden.

Midlerne fra Landsbyrådet bliver brugt til at opsætte hegn ud mod Hjedsbækvej og p-pladsen, så svanerne ikke går på vejen og er til fare for sig selv og trafikanterne. Hjedsbæk vandværk har betalt de øvrige penge til oprensningen.

Vi håber så igen til foråret at kunne få svaner i søen og de får lov til at beholde deres unger, når ræven ikke bare kan gå hen over sivene direkte til "frokosten" i reden...

I dag d. 6. dec. er der skaffet gamle byggepladsmaster, som kan anvendes til pæle og overliggere til svanesikringen.

Vores web-site er endnu ikke kørende, vi har købt domænenavn, og der arbejdes på indhold af siden.

Vores planer om mødested er endnu ikke lykkedes, vores første mulighed bliver alt for dyr, p.g.af alt for stor restaurering.

Oplev

Oplev har 55 indbyggere. Der blev dannet fire arbejdsgrupper!

Mona Lund fra Oplev & Omegns landsbyforening skriver i anledning af udviklingsværkstederne:

Jeg/vi vil begynde med at fortælle lidt om tiden før Landsbyråd – udviklingsværksted.

En rød tråd har der altid været i Oplev og det er sammenhold.

Dette sammenhold har været med til at mange ting lykkes for os, blandt andet fik vi ved fælles hjælp lavet flagallé: mændene i byen fældede nogle træer som kunne bruges til formålet fik dem afbarket og høvlet, kvinderne malede flagstængerne og en ældre mand i byen drejede knopperne til toppen.

Kommunen hjalp os med at lave hullerne til flagstængerne.

De få penge det kostede byen, havde vi tjent ind på overskud ved byfester.

Nogle år senere fik vi ved fælles hjælp kommunen til at hjælpe os med at få gadelys, det vil sige hver husstand betalte 2300 kr. og derefter overtog kommunen vedligeholdelse af gadelyset.

Nogle år senere fik vi lavet petanque bane hvor igen alle hjalp alle.

Med alt dette vil jeg fortælle, at vi altid har haft en by som ikke står stille.

Som kom den glade tid hvor vi fik Landsbyrådet og det der fulgte med.

Hvor var alle glade for de penge, der nu kunne søges til forskellige ting. Ideer var der mange af, og hvor manglede vi pludselig mange ting. I Oplev har vi en Gildesal, hvor der var gamle stole gamle borde m. m Vi søgte og fik til nye stole og nye borde, og glæden var stor.

Vi har også en gammel branddam som vil ville lave til en bydam.

Dette forløb har været sejt. Vi begyndte for tre et halvt år siden og nu kommer projektet i gang medio august 2005.

Cykelsponsorløb for friskolen.

Så er vi nået frem til udviklingsværkstedet, som blev afholdt i Oplev d. 10. januar 2005, dagen efter den store storm.

Der var tilmeldt 37 personer. Det er flot, for vi er den mindste landsby i kommunen.

Selvom mange havde stormskader derhjemme, mødte de op med en god gang optimisme.

Udviklingsværkstedet gav grobund for mange ting. Vi fik bl.a. det sidste sat på plads med dammen. Kort tid efter mødtes alle til træfældning ved dammen, hvor vi skal have plantet nye buske og træer, sået græs, opsat borde og bænke og lavet bålplads.

Vores idekatalog hedder

Hvordan gør vi Oplev og opland til et bedre sted at bo

Alle var positivt indstillet til nybyggeri, så der blev nedsat en arbejdsgruppe.

Andre arbejdsgrupper havde ideer om:

Oprensning af grøfter, legeplads, bålplads m.m.

Trafikdæmpning, bump, skilte m.m.

Foredrag om ferieminder fra lokale.

PR gruppe for byen.

Tur forslag i omegnen.

Byporte.

Tovholdere sørger for at der bliver hanket op i tingene, og man må da nok sige at der sker noget.

Vi har købt opvaskemaskine til gildesal og nye duge.

Oprensning af grøfter sker til august, dammen renses til august, og P.R. gruppen er også i gang.

Vi har fået lavet hjemmeside www.oplev.dk Den er rigtig flot.

Hver onsdag spilles der petanque.

En gang om året har vi byfest og vi har julefest og hvert år til Sankt Hans mødes vi midt i byen med grill og bål – heks og midsommersang.

Selvom vores sammenhold ikke trængte til at blive styrket, var alle glade for udviklingsværkstedet fordi det var med til at få sat navn på tingene. Vi fik en god debat, også fordi Jørgen Krogh Hessellund var rigtig god til at holde os fast.

Alt i alt var de penge givet godt ud, mener alle her i Oplev.

Sønderup

Sønderup har 548 Indbyggere. Der blev dannet 5 arbejdsgrupper.

Sønderups hjemmeside www.sonderup-by.dk giver klar besked om Landsbyrådet.

Et af de initiativer, det på udviklingsværkstedet blev besluttet at arbejde videre med, var byporte. D. 28. november 2005 er der sket noget i den sag iflg. hjemmesiden, hvor der står:

Sønderup Byporte

Byport i træ, beton eller stål, har du idéen?

Har du gode ideer til, hvordan byporte til Sønderup skal se ud? Har du lyst at indgå i arbejdsgruppen, der planlægger og gennemfører bygningen af Sønderups byporte?

Til udviklingsværkstedet for Sønderup by i januar 2005 blev det foreslået at opsætte to byporte i nærheden af de nuværende by- og infoskilte ved Hjedsbækvej.

Derfor tager Borgerforeningen og Sønderup Kommunikationsgruppe nu initiativ til at oprette:

En idebank

En arbejdsgruppe

Tanken er, at arbejdsgruppen kan anvende idebanken som afsæt for det videre arbejde. Arbejdsgruppen skal være klar med et projekt, der kan søges penge til i Landsbyrådet omkring 1. april 2006.

I forbindelse med arbejdsgruppens opstart belønner Borgerforeningen de bedste – eller vildeste - forslag med en særlig præmie: To flasker af den nye Sønderup-vin.

Gode ideer eller tilmelding til arbejdsgruppen skal være Borgerforeningen i hænde senest: Mandag d. 28. november 2005.

Fire forslag kom ind og vurderes nu.

Sørup

Sørup har 386 indbyggere. Der blev dannet 4 arbejdsgrupper. Et nyt initiativ var Skt. Hans festen ved søen.

Veggerby/Kirketerp

Veggerby/Kirketerp må have indset, at de ikke skulle tage sig for meget på.

Der bor 797 mennesker, som er meget stolte af deres folkeskole og som har et godt samarbejde. Der blev lavet 2 arbejdsgrupper. Den ene er ikke startet endnu, men arbejdsgruppen med stjerne er i gang. På hjemmesiden var der i november

Et forslag til en dejlig travetur.

Hvis man kører til Kirketerp og parkerer på Idrætsforeningens parkeringsplads er man tæt på rutens start. Der går en markvej ned bag klubhuset og den er altså starten på ruten. Turen slutter egentlig ude i Kæret, men i en god grusvej, herpå kan man gå til venstre til landsbyen Hjeds og følge landevejen til Kirketerp. Der er opsat et kort ved start og slutpunktet og undervejs er der med passende mellemrum opsat tavler, der fortæller om dyre- og plantelivet i Kæret. Kortene og tavlerne er fremstillet af elever fra Kirketerpskolen, som da også hvert år giver denne skiltning et eftersyn.

Et par af områdets beboere har været ude i Hjeds Kær og har ryddet stien. De har desuden ryddet flere stikveje og lagt små broer over vandløbene, så en spadseretur i Kæret er en endnu bedre oplevelse end den plejer at være.

Over 250 kom til Skt. Hans i Sørup

Rigtig god tur (og man må i hvert fald ikke snyde sig for turen i nattergalesæsonen !!)

TAK, for det store arbejde I har lavet, skriver Anne Dorthe på hjemmesiden.

En anden sti er den, de glæder sig lige meget til i Kirketerp og Byrsted. Der bliver arbejdet med den sti fra begge sider. Man vil have lavet skilte og brochure. Måske bliver de færdige med retableringen af denne gamle kirkesti i 2006, og kan mødes på gåtur fra hver sin side?

Lidt mere om Veggerby/Kirketerp

Veggerby Sogn har en hjemmeside: www.veggerbysogn.dk

Forsiden har et kort over sognet. Det har de landsbyer med, som man ellers har svært ved at finde. Til gengæld er det nok svært for udenforstående at sætte Veggerby ind i sin geografiske sammenhæng, for der er ingen af de mere generelt kendte stednavne med på kortet.

Netop det, at der er en hjemmeside og at der er en oversigt over debatindlæggene gør det spændende at kigge ind. Debatten om at få nye medlemmer til at melde sig som kandidater før generalforsamlingen er i hvert fald en, der kunne være startet stort set over hele landet. Nu var det webmaster og bestyrelsesmedlem, Karsten Bekker, som startede den. Han ved, der er ca. 50 som

klikker ind på hjemmesiden hver dag og vil gerne have de nysgerrige med i arbejdet. Forståeligt. To af de nysgerrige svarer. Begge er flyttet fra Veggerby men har hjemmesiden som startside. De vil gerne vide, hvad der sker i deres gamle by. "Tilflytter til Herlev" skriver den ene.

Flere hjemmesider har punktet Historie, men få har stødt på så meget "guld" som Veggerbys hjemmeside. Her er en hel bog givet til brug på hjemmesiden. Den handler om udtørringen af Hjeds Sø for 150 år siden. Historien er fundet frem af en mand, som var ansat i Amtsvandvæsenet i Nordjyllands Amt, Vaun Egede Jensen i forbindelse med naturgenopretning fra midt i 1990'erne. Stort arbejde og meget læseværdig beretning, som nok kan få andre vandinteresserede til at tage fat på eget område. Der er masser af inspiration og indfaldsvinkler at tage fat på.

Den historiske side har også en nær UFO-beretning om Hullet i Veggerby – fra 1959, dengang den kolde krig gjorde sit til, at man blev taget alvorligt, når forsvaret fik nys om et mystisk hul.

Aarestrup

Aarestrup har 552 indbyggere. Der blev dannet 6 arbejdsgrupper!

Det brev, som fra Aarestrup blev sendt til Nordjyllands Trafikselskab, NT, om deres

synlighed og forslaget om at husstandsomdele køreplanen har nu båret frugt. NTs køreplan er blevet husstandsomdelt i Aarestrup her i januar.

Ellers er kræfterne gået til Gregers Krabbe Friskolen, og det var forventet. Der blev holdt en festlig indvielse først i august, og der er nu venteliste for elever i nogle af de mindre klasser. Med en start på 36 elever er det herligt at kunne se frem til at der i hvert fald er 60 elever i 2010.

Friskolens hjemmeside <http://www.gregerskrabbefriskolen.dk> fungerer også som borgerforeningens side. Aktivitetskalenderen har været der siden august.

Himmerlandsbyen, alternativt byggeri i åbent land. De sidste tre år har en arbejdsgruppe i Aarestrup forsøgt at få lokalplanlægning til et alternativt byggeri i det åbne land. I 2005 lykkedes det – så var der både jord og lokalplan. Nu er der fire familier, som går i gang med at bygge rundt om den åbne plads, "Fælleden". Der er plads til 10 huse, så fire er en god start til at få byggepladsen til at fungere. Der er vand og vej – et pilerensningsanlæg skal klare spildevandet.

En af de helt almindelige parcelgrunde i Aarestrup er også købt til bebyggelse – af en ung tilflyttende familie, som deltog i – ja, udviklingsværkstedet – som det første arrangement, de var med til i Aarestrup.

Børnene pakker ud: Støvring kommunes gave i anledning af friskolens åbning.

Fra avisen om udviklingsværkstederne (Nordjyske Stiftstidende)

"Landsbyerne på banen" – vores udviklingsværksted.

Oplevet og beskrevet af Jette Due Mogensen fra Hjedsbæk.

Så kom turen til Hjedsbæk, som deltager i Udviklingsværksteder om fremtiden for vores lokalområde. Lørdag d. 5. februar 2005 kl. 9.00-15.30.

Der mødte 19 forventningsfulde borgere fra Hjedsbæk og omegn samt tovholder: Jørgen Krogh Hesselund fra konsulentfirmaet Upland.

Jørgen Krogh Hesselund fortalte lidt om forhistorien til Udviklingsværkstederne:

Der skal laves en ide-side om hver by, ialt 9 landsbyer i kommunen, som så vil udkomme i et resumé katalog. Dagen i dag var tænkt som start til at få forskellige mennesker med forskellige erhverv, forskellige fritidsinteresser, forskellige aldre m.m. til at finde fælles klare mål og trække på fælles hammel for Hjedsbæk.

Alle præsenterede sig for hinanden, og allerede her var der belønning for at være mødt op. Folk mødte folk fra by og omegn, som de ikke kendte, eller som de ikke vidste hvor boede.

Udgangspunktet for at få snakken i gang, var: Fortæl om en god oplevelse fra din by, hvorfor det præcis var en god oplevelse, og kan det genskabes?

Samtidig kom KGB på banen (Kan Gøres Bedre). Disse ord blev imidlertid afskaffet, så visionerne kunne få lov til at blomstre.

Realitetsfasen skulle nok komme senere!!

Først var der en fase med brainstorm uden begrænsninger, her kunne alle ønsker komme frem uden hensynstagen til økonomi, ressourcer, tid m.m.

Dernæst en relevant prioriteringsfase. Til sidst en handlingsplan for hvilke aktiviteter der skal til, for at få gang i de ting, der fik første prioritet.

Visionerne var mange, men der viste sig hurtigt et mønster i de tre grupper, som vi blev delt op i.

Her er de ting, der blev bragt på banen i flere eller alle grupper:

- Hjedsbæk kro, hvad med den? Rives ned/ forskønnes?
- Et mødested/forsamlingshus/foreningsliv
- Søen skal renses/fuglelivet forbedres/ borde-bænke/affaldsspande/fælles oprydningsdag
- Stisystemer oprettes/genoprettes omkring søerne, mosen og skoven i og omkring Hjedsbæk
- Juleudskykning/ blomsterkummer/ længere cykelsti/ vejindsnævring
- Udstykning til nybyggeri
- Hjemmeside på nettet/velkomstfolder/ fællesarrangementer/mærkedage
- Byporte/petanquebane/bålpladser/legeplads

Så begyndte det at stramme lidt til, for nu skulle der konkretiseres, prioriteres. Der skulle forklares hvilket indhold, der var i de enkelte ideer. Hvilke ressourcepersoner

skulle inddrages. Der skulle laves handlingsplaner.

Hver enkelt af de 19 fremmødte måtte nu vælge et enkelt område, som man mente var det der var mest nødvendigt at starte med.

Næsten alle ønsker var sat ind i fire arbejdsområder, og da man havde valgt, blev det så det arbejdsområde for den enkelte, hvor man skulle arbejde videre.

De fire grupper overskrifter var følgende:

1. Kroen/mødested
2. Søområde
3. Byforskønnelse/rekreativt
4. Hjemmeside

Her kunne man så starte hele udviklingsværkstedet igen: brainstorm, realitetsfase og handlingsplan. Men nu var det rettet mod et mere konkret arbejdsområde. Her gik resten af eftermiddagen så med at finde ud af, hvem der skal kontaktes i den enkelte sag, hvilke spørgsmål skal undersøges, løses, hvor finder vi svarene? - Nu er det op til hver gruppe og alle i øvrigt, at holde gryden i kog, så det bliver opstarten til et godt samarbejde omkring udvikling i Hjedsbæk.

Slutreplikken fra vores tovholder Jørgen Krogh Hessellund var omkring "Fundraising", altså hvor der kan være mulighed for at søge økonomisk støtte via Fonde og Puljer.

Hele Udviklingsværkstedet-ideen er et samarbejde mellem landsbyernes lokale foreninger og Landsbyrådet i Støvring kommune, støttet af Indenrigsministeriet og Sparekassen Himmerland.

Der er foreløbigt planen, at Landsbyrådet sammen med folk fra Støvring kommune vil tage på en besigtigelsestur rundt i de 9 landsbyer og se, hvad der så kom ud af de enkelte byers Udviklingsværksteder. Yderligere evaluering er ikke besluttet, det er også et økonomisk spørgsmål.

*På de fremmødte Hjedsbæk borgers vegne
Jette Due Mogensen*

Besigtigelsesturen

Støvring Byråd og Landsbyrådet i Støvring lavede den fælles besigtigelsestur i maj 2005, 3 måneder efter at det sidste udviklingsværksted havde fundet sted. Man skulle sammen se på, hvad Landsbyrådet betyder for udviklingen lokalt og hvad de tildelte penge var gået til.

Kommunalpolitiker i Støvring Kommune og medlem af Børne- og Kulturudvalget, Leif Nielsen, skrev om turen i avisen under overskriften:

Landsbyer i Rebild Kommune

Tiden går jo hurtigt, og snart bliver Støvring Kommune en del af den nye Rebild Kommune, og mange spørger, "Hvad bliver der af landsbysamfundene i den nye større kommune? Kan de få indflydelse eller bliver de bare glemt?"

Den 10. maj var der møde og besigtigelsestur for Byrådet og Landsbyrådet. Vi startede turen i Støvring og kørte først til Byrsted. Vejret var lidt drilsk, men solen blev da fremme, og vi blev mødt af en stor del af Byrstedes beboere, der var mødt op for at overvære afsløringen af Byrstedstenen på torvet i krydset i Byrsted. Det er en stor sten hvori der er indhugget et billede af en mand på hest med draget sværd i hånden. (Man formoder at det er Byrstedes grundlægger, Birger.) Byrsted var allerede udsmykket med en ny flagallé, et af de projekter, som Landsbyrådet havde støttet i 2004, et rigtig flot syn.

Efter den dejlige oplevelse kørte vi til Kirketerp, hvor petanqueklubben havde fået støtte til et lille træhus, - og man må sige der nu er flotte rammer for petanqueklubben. Der var fuld aktivitet på de nærliggende boldbaner, jo der er stadig godt gang i landsbysamfundene.

Vi var også i Sønderup, der også havde fået støtte til flagallé og var i gang med at lave legeplads.

Alle steder var der repræsentanter for de lokale beboerforeninger til stede, der fortalte om de mange projekter, der var i gang rundt omkring.

Indvielsen af Byrsted stenen.

Vi sluttede turen i Årestrup med først at besøge Gregers Krabbe Friskolen som starter op efter sommerferien og fik en god orientering om skolens mål og ånd. Der skal lyde et stort tillykke og held med fremtiden for deres nye friskole.

Aftenen sluttede med spisning og aflæggelsen af Landsbyrådets årsberetning, hvorefter vi havde en god dialog om problemstillinger vedr. landsbyerne.

Ja, efter sådan en aften sammen med et så aktivt Landsbyråd, som vi har her i Støvring Kommune, ja så er jeg sikker på at der også fremover vil være gang i landsbyerne, og kan Landsbyrådet med udgangspunkt i Støvring blive udbredt til at gælde for hele den nye Rebild kommune, så vil de sammen med beboerforeningerne blive en stor garant for lokal medindflydelse i de fremtidige beslutningsprocesser og derved sikre både overlevelse, men så sandelig også vækst i landsbyerne.

Jeg vil slutte med at takke medlemmerne af Landsbyrådet for deres store indsats. De har gjort, at vi må sige, at det er en af de bedste beslutninger, vi har taget i denne byrådsperiode, nemlig søsætningen af Landsbyrådet.

Spørgeskemaundersøgelser i lokalsamfund, specielt landsbyer

– en anden måde at afklare indsatsen på

Spørgeskemaundersøgelser i landsbyer, en samling af eksempler til inspiration for denne måde at afklare hvad landsbyen vil fokusere på. Spørgeskemaer sendes ud og bliver bedst besvaret, hvis udsprøgerne følger op. Borgermøder kan være et rigtig godt sted at udlevere skemaerne og sætte tid af til besvarelser. "Nu er tiden jo afsat alligevel.."

Borgerforeningens Borgerundersøgelse i Nr. Felding 2001

I 2001 udsendte Nr. Felding Borgerforening en borgerundersøgelse, som meget praktisk kombinerede undersøgelser af flere emner i samme omgang: Nr. Felding som bo-område, Nr. Felding Nærkøb (undersøgelsen lavet i samarbejde med Holstebro Handelsskole), Skole og nærmiljø (som slutter med et meget fornuftigt spørgsmål: I ovennævnte spørgsmål har jeg ikke fået lejlighed til at give udtryk for følgende...), Nr. Felding Gymnastik- og Idrætsforening.

Type: i samlingen er afkrydsning af ja/nej eller flere mulige svar (multiple choice) det mest brugte. Der er god plads til længere skriftlige besvarelser.

Her følger spørgsmålene til undersøgelsen om Nr. Felding som bo-område.

Spørgeskemaet

- 1) Hvorfor har du/I bosat dig/jer i Nr. Felding? ___ Landmiljøet? ___ Frit liv? ___ Født her? ___ Andet?
- 2) Er du tilfreds med at bo i Nr. Felding? ___ Ja ___ Nej – Hvis nej, hvorfor? (skrives)
- 3) Synes du der skal være erhvervsliv i byen? ___ eller skal det være en fritidsby?
- 4) Er der noget, du kunne tænke dig at forandre på din vej og der det noget, du tror Borgerforeningen kan gøre noget ved? ___ Ja ___ Nej – Hvis ja, hvad? (skrives)

- 5) Er der et projekt, Borgerforeningen skal tage op? ___ Ja ___ Nej – Hvis ja, hvilke (skrives)
- 6) Er du tilfreds med måden, Borgerforeningen arbejder på? ___ Ja ___ Nej Hvis nej, hvad bør ændres? (skrives)
- 7) Er mulighederne for fritidsaktiviteter tilstrækkelige? ___ Ja ___ Nej Skal der være mere, i givet fald hvad?
- 8) Synes du, der er aktiviteter nok for børn/unge/voksne? ___ Ja ___ Nej Hvis nej, hvorfor? (skrives)
- 9) Mangler der aktiviteter til de unge mellem 10-15 år? ___ Ja ___ Nej Hvis ja, hvad? (skrives)
- 10) Deltager du aktivt i foreningsarbejdet i byen? ___ Ja ___ Nej Hvis nej, hvorfor? (skrives)
- 11) Synes du, byen er trafikikker for alle? ___ Ja ___ Nej Hvis nej, hvad/hvor/hvorfor? (skrives)
- 12) Bliver der kørt for stærkt i Nr. Felding? ___ Ja ___ Nej Hvis ja, hvad kan der gøres? (skrives)
- 13) Hvordan synes du trafikken er ved skolen om morgenen? (skrives)
- 14) Er der noget, der kan gøres bedre eller bør ændres? I givet fald hvad? (skrives)
- 15) Vil du være interesseret i Hybridnet, hvis

det kommer til Nr. Felding? ___ Ja ___ Nej

16) De forskellige institutioner og foreninger i Nr. Felding planlægger at lave en foredragsforening. For at få en kendt, dygtig foredragsholder til byen vil billetprisen blive 100-125 kr. pr. person. Vil sådan et arrangement have din interesse? ___ Ja ___ Nej ___ Ja, men for dyrt.

17) Er du/din familie trykke ved at færdes i byen om dagen/natten? ___ Ja ___ Nej - Kommentarer (skrives)

18) Er der grundlag for flere lejeboliger i Nr. Felding? ___ Ja ___ Nej

19) Hvad ønsker du af Nr. Felding? (skrives)

20) Hvor mange personer fra husstanden påregner at deltage i Borgermødet d. 31. oktober 2001?

Spørgeskema i Vrads om købmandsforretningen 2003

Købmandene i Vrads (de er 14 frivillige) spurgte i foråret 2003 via et spørgeskema i Vradsavisen alle byens borgere om holdninger til byens butik. Du er meget velkommen til at give din mening til udtryk (om jeres nærmeste butik?) ved at svare på dem - eller blive inspireret af dem. (Samtidig får man at vide om alt det, der foregår i Vrads Købmandsbutik, se bare..)

Type: En undersøgelse, hvor svarene skrives ud på linjer efter spørgsmålene. Det har været vigtigt at få nuancerne ind i svarene.

Spørgeskemaet

- 1) Hvad synes du generelt om butikken?
- 2) Hvor tit kommer du i butikken – sådan cirka?
- 3) Hvis du aldrig bruger butikken, er det selvfølgelig OK – men hvorfor ikke? Hvad kunne få dig til at bruge den?
- 4) Hvad køber du især?

Er der noget, du synes vi mangler i butikken – kolonial, mejerivarer, drikkevarer, frostvarer, konserves, grønsager, kødvarer, slikkerier, rengørings- og hygiejnemidler, gaveartikler, andet? I så fald: hvad?

5) Er der særlige leverandører, du er interesseret i, og som måske kunne levere til os? Hvilke? Hvorfor?

6) Kunne du eventuelt være interesseret i udbringning af varer? Hvorfor? / Hvorfor ikke?

7) Sætter du dig sommetider ved café-bordet? Hvorfor? / Hvorfor ikke

8) Bruger du biblioteket på 1. sal? Hvis nej – hvorfor ikke – og kunne du tænke dig at bruge det, hvis...?

9) Gør du brug af aviser, bøger, blade og læseafdelingen på 1. sal? Hvis nej – hvorfor ikke? Ville du bruge det, hvis...?

10) Hvad synes du om landsbykontoret (herunder Vradsavisen og byens nye hjemmeside på www.vrads.dk) – og hvordan kunne du eventuelt selv tænke dig at gøre brug af det?

11) Hvad synes du om galleriet – om udstillingerne, om husflidstingene?

12) Hvordan har du det med åbningstiderne (vinter: kl. 13-17, for- og eftersommer kl. 12-17, sommerferie kl. 10-18)?

13) Har du andre kommentarer om eller til butikken?

Tak for hjælpen!

Foreningsundersøgelsen 2004

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved SDU ved Bjarne Ibsen lavede Foreningsundersøgelsen, som afsluttedes i oktober 2004.

Herfra bringes spørgeskemaet om Foreningens største problemer for tiden.

Type: Svarene skal her gives i den % som problemets alvor tillægges i den enkelte forening. Man kan skrive ligeså mange problemer på, som man vil. Til trøst for os alle viser det sig i undersøgelsen, at kun 20 % synes det er et stort problem at skaffe nye bestyrelsesmedlemmer. (Så helt galt står det ikke til!) Til gengæld er 20% den højeste procent på problemlisten.

Problemerne:

- 1) Foreningen har svært ved at få nye medlemmer.
- 2) Der er for få aktiviteter i foreningen.
- 3) For få af medlemmerne møder op til generalforsamlingen og andre møder.
- 4) Det er svært at få frivillige til bestyrelsen.
- 5) Det er svært at få frivillige til andre opgaver.
- 6) Foreningen har svært ved at skaffe de nødvendige indtægter til aktiviteterne.
- 7) Den offentlige støtte til foreningen er for lille.
- 8) Foreningen har svært ved at skaffe penge fra private fonde, virksomheder eller bidragsydere.
- 9) Foreningen har svært ved at få lokaler og

faciliteter til dens aktiviteter.

10) Foreningen har lille politisk bevågenhed.

11) Der er for mange regler fra det offentlige, som gør det svært at være forening.

12) Det offentlige stiller i stigende grad krav om, hvad foreningen skal beskæftige sig med (aktiviteter og målgrupper).

13) Kommunale tilbud er en konkurrent for foreningen.

14) Foreningen har svært ved at forny sig.

15) Medierne beskæftiger sig ikke med foreningens aktiviteter.

16) Der er generelt lille forståelse i offentligheden for foreningens aktiviteter.

Spørgeskema i 2005 i Fåborg Midtbyn Kommune

Skemaet er sammenstillet og udsendt af Initiativgruppen Lokalsamfund i Faaborg-Midtbyn Kommune med Rosmari Mattson i Krarup som kontaktperson. Samme gruppe vil efterfølgende strukturere oplysningerne og gøre dem tilgængelige i såvel trykt som elektronisk form.

Skemaet kan også hentes på www.defekommuner.dk og udfyldes on-line. Er der spørgsmål kan disse stilles til Ros-Mari, eller til din kommunes repræsentant i Initiativgruppen – se venligst fremsendt adresseliste.

På forhånd tak for hjælpen

Type: Mulighed for at krydse af og for at skrive mange oplysninger. Resultatet er en slags "inventarliste" til gensidig inspiration – hvem kan vi spørge om hvordan man f.eks. etablerer en petanquebane.

Af følgebrevet:

Oplysningerne i det følgende skema skal i hovedsagen tjene to formål:

1. at belyse landsbyernes/lokalområdernes samlede ressourcer og erfaringer i en vidensbank, som alle er velkomne at hente inspiration, råd og samarbejdspartnere igennem.
2. at få et overblik over de opgaver og aktiviteter som landsbyerne/lokalområderne har planlagt, påtænker, eller har ønsker om, at igangsætte. Disse indgår efterfølgende i den pulje, hvorfra der udvælges de pilotprojekter, som skal afprøves i det foroven beskrevne projekt.

Oplysninger om levende lokalsamfund

(I det følgende er linjerne til de skriftlige svar fjernet af pladshensyn.)

Område:

Kommune:

Området omfatter følgende delområder:

Antal beboere i området, ca:

Der må gerne sættes flere kryds i de enkelte spørgsmål.

1. Institutioner for børn og unge

__Skole, kommunal folkeskole Antal børn:

__Bhkl. – 7. kl. __Bhkl. – 8 kl. __Bhkl. – 9/10 kl.

Andre skoler:

__Skole, privat Antal børn:

__Bhkl. – 7. kl. __Bhkl. – 8 kl. __Bhkl. – 9/10 kl.

__Højskole __Efterskole __Andre skoler: (skrives)

__Skolefritidsordning, kommunal __Skolefritidsordning, privat

__Børnehave, kommunal Antal børn: __,

__Børnehave, privat Antal børn: __

__Dagpleje, kommunal Antal børn: __,

__Dagpleje, privat Antal børn: __

__Anden børn/ungeinstitution, kommunal,

__Anden børn/ungeinstitution, privat

2. Offentlig service

__Plejehjem __Lægepraksis __Tandlæge __Postbetjening

__Biblioteksbetjening __Apoteksbetjening

__Nærpoliti __Redningsberedskab

__Modtagepladser

__Andet: (skrives)

3. Butikker/forretninger

__Dagligvarebutik Antal: __, __ Benzintank, døgnkiosk mv. Antal: __

__Kro, café, pizzeria mv. Antal: __, __Specialbutikker Antal: __

__Bed & breakfast Antal: __, __Hotel, vandrerhjem m.v. Antal: __

Andre: (skrives)

4. Kollektiv trafik

__Lokale busruter __Telebusser el. lign. __Togforbindelse Antal km til station, ca:

__Private ordninger: (skrives)

5. Bosætning

__Byggemodne parcelhusgrunde __Byggemodne jordbrugsparceller __Planlagt udstykning

__Ældreboliger __Lejeboliger __Ungdomsboliger

__Nedlagte landbrug __Nyere parcelhuse og landvillaer __Ældre enfamiliehuse

__Andet: (skrives)

6. Erhverv

Virksomhedstyper (landbrug, industri, service mv):

__Antal, ca: __

__Industriområde:

__Ledige erhvervslokaler/-grunde til salg

__Ledige erhvervslejemål

Erhvervsforeninger: (skrives)

7. Miljø, landskab, energi

__Stisystemer med offentlig adgang for gående, cyklister, ryttere mv. __Tilgængelig skov __Kyststrækning __Kulturarvsminder __Naturperler/herlighedsværdier med offentlig adgang: (skrives)

Grønne fællesområder som __fodboldbane, __sportsplads, __legeplads, __gadekær, __tingsted,

__andet: (skrives)

Energianlæg som __vindmøller, __biogasanlæg, __andet: (skrives)

Øvrigt:

8. Det lokale demokrati

Foreninger/organisationer der varetager områdets fælles anliggender, som beboerforening, lokalråd, bylaug mv.(navn): (skrives)

Udgiver foreningsblad: __ Har hjemmeside(adresse): (skrives)

Formandens navn og adresse: (skrives)

Er der lokalt, eller i samarbejde med kommunen udarbejdet landsbyplan, udviklingsplan mv. for området:

__Ja Hvornår: __Nej

(Påtænker man at starte dette op – se punkt 10-d)

9. Kultur- og foreningsliv

__Kirke __Forsamlingshus __Seværdigheder som historiske mindesmærker og bygninger, museer mv.:

__Aktivitetshus el.lign. __Ildrætshal

Baner for __petanque, __tennis, __speedway, __skydning, __andet: (skrives)

Andre faciliteter som __svømmehal, __biograf, __lokaler til teater- og musikopførelser, __andet: (skrives)

Fritids- og interesseltilbud – nævn de organisationer og foreninger, der har et tilbud til beboerne i området, fx sport, hobby, kultur, underholdning, undervisning, aktiviteter for ældre. (skrives)

Angiv venligst foreningens navn og tilhørssted samt formandens/lederens navn og adresse. Herudover foreningens evt. hjemmesideadresse. (skrives)

10. Aktiviteter/projekter

a. Fællesaktiviteter/tilbud til samtlige beboere som dilettant, revy, høstfest, fællesspisning mv.: (skrives)

b. I de sidste 5 år har man i vort område arbejdet med følgende opgaver/projekter (den ansvarlige organisation/forening eller person for hver nævnes)

Marker med x hvis projektet er udført i samarbejde med kommunen:

(skrives)

c. Vore aktuelle aktiviteter/opgaver/projekter er: (den ansvarlige organisation/forening eller person for hver nævnes): (skrives)

d. Vi planlægger/ønsker følgende aktiviteter/opgaver/projekter for vort område (den ansvarlige organisation/forening eller person for hver nævnes): (skrives)

11. Vores lokalsamfunds potentiale

Giv venligst en samlet vurdering af de muligheder for udvikling, som du mener, dit lokalsamfund besidder:

__Meget stort potentiale – mange gode muligheder

__Stort potentiale – en del gode muligheder

__Begrænset potentiale

__Intet potentiale – der er ikke muligheder for udvikling

__Ved ikke

Kommentarer: (skrives)

Bemærkninger/kommentarer i øvrigt: (skrives)

Resumé

Med denne bog gives anvisning på, hvordan landsbyer/lokalsamfund sammen kan afklare, hvilke initiativer der har størst plads hos indbyggerne. Udviklingsværksteder er en metode. En anden er spørgeskemaundersøgelser. Til sidst i bogen er fire eksempler på spørgeskemaer fra undersøgelser forskellige steder i landet.

Ni landsbyer i Støvring kommune fik chancen for at få hver sit udviklingsværksted med tovholder, rapport og anvisning på hvordan de kunne komme videre end til ideen. Møderne fandt sted en lørdag eller en søndag fra 9-15.30. Formålet var at finde ressourcer og ideer til videre udvikling af landsbyerne, uanset størrelse.

De samme landsbyer blev af kommunen inviteret til et fyraftensmøde, hver kunne komme med 3-5 deltagere. Mødet fandt sted en hverdagsaften fra 16 til 22. Formålet var at finde landsbyernes ønsker til kommunens lokalplaner frem.

Selvfølger kom der to meget forskellige resultater frem at arbejde videre med.

Mellem to og seks arbejdsgrupper i det første tilfælde og lange ønskelister om kommunal indsats i det sidste tilfælde.

En gennemgang af, hvad landsbyerne mener er deres styrke, viser sig forskellig i de to situationer, og resultaterne angående indsats for fremtiden bliver også forskellig. Til kommunens arrangement satser man mest på at kommunen udfører opgaverne. Til landsbyrådets udviklingsværksteder blev resultaterne, at arbejdsgrupperne fandt områder, hvor de selv kunne løfte opgaven – eventuelt i samarbejde med kommunen. Der er stor forskel på, hvor mange af dagens projekter, der er ført ud i livet. En landsby melder om den ene skuffelse efter den anden i forsøget på at lave en legeplads på en grund, som man allerede ejer. Det er endvidere bemærkelsesværdigt, at de store landsbyer ikke føler samme behov for at få realiseret udviklingsprojekter, som de små gør.

Samarbejdet mellem kommunens politikere og Landsbyrådet er groet i den tid, Landsbyrådet har eksisteret. Man ved nu, at kommunen lytter til landsbyboernes tanker om ændringer vedr. f.eks. trafik og udstykning.

Summary

This book describes two methods for defining the real interest in development projects in small towns and villages. Development workshops is one method, questionnaires another.

Development workshops are based on the citizens' own thoughts about local development, exchanged with neighbours at a day-long meeting locally. The mediator is an important person who inspires and conducts the participants through the day.

The nine villages in Støvring municipality were given the chance of each their day of preparatory development work and came up with 2-6 work groups each. Those development workshops are the main focus of this book.

The municipality itself arranged for an after work session along the same guidelines in order to obtain ideas for local planning for the future. Their result was a long list of wishes to the municipality and in some cases wishes for cooperation among villages and municipality.

It is evident that the larger villages do not feel the urgency for development as strongly as the smaller villages do. All in all there is a great variety in how many of the projects decided have been carried out. One village, owner of a plot large enough for a playground faces disappointment after disappointment because regulations are huge when it comes to public playgrounds.

The Village Council in Støvring has existed for three years now and cooperation between municipality and villages has increased ever since the start. The villagers know that municipal staff and politicians listen to their points of view far more attentively than three years ago. Decision makers' respect for their will to fight for development locally is one building stone in the cooperation.

– sammen kan vi klare meget.